

จินต์จุฑา แสงเพชร. 2554. การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดชัยภูมิ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ. กาญจนา นาคะพินธุ

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์ด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งแบ่งขอบเขตการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว และด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสุขาภิบาลอาหาร พบว่า ผลการประเมินด้านกายภาพตามข้อกำหนดด้านสุขาภิบาล ร้านอาหาร ไม่ผ่านการประเมินร้อยละ 33.3 แผงลอยจำหน่ายอาหาร ไม่ผ่านการประเมินร้อยละ 79.5 ส่วนใหญ่พบปัญหาด้านการนำอาหารหรือสิ่งของอย่างอื่นไปแช่ไว้ในน้ำแข็งร้อยละ 76.9 ผลตรวจประเมินทางแบคทีเรียร้านอาหารพบการปนเปื้อนในมือผู้สัมผัสอาหาร อาหารและภาชนะร้อยละ 33.3, 26.7, 11.1 ตามลำดับ แผงลอยจำหน่ายพบการปนเปื้อนในอาหาร มือผู้สัมผัสอาหารและภาชนะร้อยละ 58.5, 47.4, 44.4 ตามลำดับ อุทยานแห่งชาติทุกแห่งมีจุดบริการน้ำดื่มไว้บริการให้นักท่องเที่ยว ในบริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีการจัดหาน้ำประปา ให้นักท่องเที่ยว โดยมีทั้งระบบประปาภูเขาและประปาชนบท มูลฝอยส่วนใหญ่เป็นประเภทถุงพลาสติก โฟม และเศษอาหาร อุทยานแห่งชาติ 2 ใน 3 แห่งมีการจัดการมูลฝอยโดยวิธีการเผา อีกหนึ่งแห่งใช้วิธีการฝังกลบ ปัญหาด้านการคัดแยกขยะพบมากในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นมาก ด้านการจัดการห้องน้ำห้องส้วม มีอาคารแบ่งแยกระหว่างส้วมชาย-หญิงและผู้พิการ ความเพียงพอของปริมาณห้องน้ำห้องส้วม จะสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เฉพาะในช่วงฤดูกาลปกติ แต่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวจะไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อุทยานแห่งชาติมีการจัดแสดงป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อการปฏิบัติตัวและเพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวมถึงสิ่งก่อสร้างพื้นฐานที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว อาทิ ทางเดินเท้า บันได รวากันตกในจุดที่อาจเป็นอันตรายกับนักท่องเที่ยว ส่วนผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสภาพการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ด้านความเพียงพอของปริมาณน้ำดื่มน้ำใช้อยู่ในระดับดี ส่วนด้านสุขาภิบาลอาหาร การจัดการมูลฝอย การจัดการห้องน้ำห้องส้วม และด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง

Chinchuta Saengpet. 2011. Management Towards a Healthy Environment in a National Park at the Chaiyaphum Province. Master of Public Health Thesis in Environmental Health, Graduate School, Kaen Kaen Universty.

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Ganjana Nathapindhu

ABSTRACT

The purpose of this cross sectional descriptive research was to study the management of the national park authorities towards a healthy environment for tourists at the Chaiyaphum province. The study concentrated on two main aspects namely the hygienic conditions at the tourist spots and the efforts of the national park authorities to maintain the health of tourist in the sense, that the environment of the place is safe to be visited. It was found that requirements for a general hygienic conditions of restaurants were not met for 33.3% of them and 76.9% of food stalls did not meet these requirements as well. One of the main problems was that food was stored in ice together with other items in a cool box. From the food being served in restaurants 33.3% was contaminated with coliform bacteria and 26.7% of containers and equipment were also contaminated as well as 11.1% of the hands of the restaurant staff. The situation was worse for food stalls. Coliform bacteria contamination were found in 58.5% of food items sold by food stalls, also 44.4% of containers and equipment were affected and 47.4% of the hands of the stall staff was contaminated also. Drinking water was made available at service points and the water supply system was connected to the points. Most solid waste included plastic bags, foams and food scraps. In two out of three places waste was disposed by incineration otherwise by landfill. In the tourist high season a problem occurred in separating the waste because of the high amount of it. Bathrooms and toilets were available separately for men and women and also for disabled people. The capacity of the available bathrooms and toilets were insufficient in the high tourist season. For preventing accidents warning signs had been set up. In addition stairs, walking ways, and railings to avoid falls at dangerous spots had been erected. In conclusion the provision of drinking water and water supply was sufficient. Food sanitation, waste management and the availability of bathrooms and toilets in high seasons need improvement.